

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
1.Mf.31.108/2023/10.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a meghatalmazott1 egyéni ügyvéd (Cím9. III. emelet 15.) által képviselt **felperes1** (felp. címe) **felperesnek** a alperesi képviselő kamarai jogtanácsos által képviselt **alperes1.** (alperes címe) **alperes** ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 5.M.71.318/2020/61-I. számú ítélete ellen az alperes által 62. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részében a perköltség, a tanú- és a szakértői díj tekintetében helybenhagyja, a sérelemdíj és a kártérítés tekintetében részben megváltoztatja és a sérelemdíj összegét 6.800.000 (hatmillió-nyolcszázezer) forintra, a közlekedési többletköltség összegét 15.640 (tizenötezer-hatszáznegyven) forintra, a közlekedési kísérő többletköltségét 19.550 (tizenkilencezer-ötszázötven) forintra, a lejárt járadék összegét 714.000 (hétszáztizennégyezer) forintra, a havi járadék összegét 11.900 (tizenegyezer-kilencszáz) forintra, a gondozási díj összegét 1.069.300 (egymillió-hatvankilencezer-háromszáz) forintra szállítja le, mely összegből 756.500 (hétszázötvenhatezer-ötszáz) forint után 2017. március 15-től, 312.800 (háromszáztizenkettőezer-nyolcszáz) forint után 2017. augusztus 1-től járnak a késedelmi kamatok.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 165.680 (százhatvanötezer-hatszáznyolcvan) forint és ÁFA másodfokú perköltséget, valamint a Fővárosi Ítéltábla Gazdasági Hivatalának felhívására 51.000 (ötvenegyezer) forint és ÁFA szakértői díjat. 9.000 (kilencezer) forint és ÁFA szakértői díjat a Magyar Állam viseli.

A le nem rótt 757.392 (hétszázötvenhétézer-háromszázkilencvenkettő) forint fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Ítéleti tényállás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállás szerint a felperes 2014. december 1. napjától 2019. április 17-ig állt az alperes alkalmazásában közalkalmazotti jogviszonyban segédelőadóként, villanszerelőként. A felperes 2015-ben, 2016-ban és 2017. január 6. napján is részt vett munkavédelmi oktatáson, melynek során oktatásban részesült arról is, hogy a magasban történő munkavégzés során védősisakot kell viselni.

[2] A felperes az oktatás ellenére a magasban, létra segítségével végzett szerelési munkák során védősisakot nem viselt, de az alperes sem ellenőrizte, nem követelte meg a védősisak használatát az ilyen típusú munkáknál.

[3] A felperes 2017. január 13-án munkahelyi vezetőjétől azt a feladatot kapta, hogy a cím12 földszinti előállító helyiségben armatúrát cseréljen. Az alperes Budapest XI. kerület, utca1 utcai telephelyén többféle, különböző méretű létra állt rendelkezésre, azonban a szóban forgó rendőrkapitányság gondnoksági csoportjának csupán egy kétágú, nyolc fokos fa létrája volt. Ezt a létrát a felperes korábban is mindenféle probléma nélkül használta a helyszínen történő munkavégzéshez és 2017. január 13. napján is megfelelőnek találta azt, mivel azon szemmel láthatóan nem volt sérülés, a fokok stabilak voltak. Valójában azonban a magasban végzett szerelési munkához egy fokkal magasabb létra lett volna a biztonságos. A felülről számítottan a létra második fokán való munkavégzés abban az esetben minősül szabályszerűnek, ha a kapaszkodás lehetősége biztosított. A felperes védősisak használata nélkül a létra hetedik fokán dolgozott, amikor kb. 10 óra 5 perckor leesett a létráról.

[4] A felperes a baleset következtében koponya agysérülést szenvedett, melyet műtétiileg kezeltek. A műtéti kezelést követően végzett ideggyógyászati kezelés és rehabilitáció során a koponya agysérülés következményeként sérüléssel eredetű epilepszia betegség, személyiségkárosodás, kezdődő szellemi hanyatlás és ún. organikus pszichoszindróma jellegű kórállapot alakult ki nála.

[5] A felperesnél 2018. szeptember 1. napjától 70 %-os mértékű egészségkárosodást vélelmeztek, melyen belül a balesettel, ha nem is kizárólag, de döntően okozati összefüggésben 53% neurológiai és 15% pszichiátriai részegység-károsodás állapítható meg, mely jelenleg is fennáll. A felperes állapotában javulás nem várható, rosszabbodás nem zárható ki.

[6] A felperes 2.000.000 forint sérelemdíj és 2.650.000 forint kár és kamat megfizetése iránti igényt terjesztett elő az alperesnél. Az alperes 01000-124/221/2017.Ka.

számú határozatával 1.450.000 forint sérelemdíjat és 50.000 forint közlekedési többletköltséget állapított meg, egyebekben a kárigényt elutasította.

Kereset és ellenkérelem

[7] A felperes pontosított keresetében azt kérte a bíróságtól, hogy kötelezze az alperest

- sérelemdíj címén 8.000.000.- Ft és kamata,
- gondozási díj címén 2.250.000.- Ft és kamatai,
- közlekedési többletköltség címén 140.000.- Ft,
- közlekedési kísérő többletköltsége címén 140.000.- Ft,
- járadék címén 2019. április 18. napjától öregségi nyugdíjazásáig havi 14.000.- Ft megfizetésére.

[8] Hivatkozásképpen előadta, hogy az alperes nem biztosított megfelelő munkaeszközt a munkavégzéshez: a felperes által használt létra nem volt biztonságos a magasban végzendő szerelési munkához, de ezt a munkahelyi vezető nem ellenőrizte és nem cserélte ki, elnézte, hogy azon munkát végezzenek. A felperes nem viselt sisakot, de az alperes ilyet nem biztosított, annak használatát egyáltalán nem követelte meg és nem is ellenőrizte. Az alperes továbbá elmulasztotta kijelölni azon munkahelyi vezetőt, aki a fenti feladatokat elvégezte volna. Előadta, hogy nem volt munkáltatói utasítás a munkavégzésre vonatkozóan, nem volt kijelölve vezető, aki szólt volna, hogy nem tartják be a szabályokat és nem volt ellenőrzés sem az alperes részéről. Nem volt olyan személy, aki figyelmeztette volna a felperest, hogy milyen eszközt kell használni. Vitatta azt is, hogy az alperes kioktatta volna a felperest a sisak használatáról és a létra kiválasztásáról. Az oktatás nem volt teljes körű, mert nem tartalmazta, hogy milyen körben kell sisakot használni, mi a magasban végzett munka és milyen létrát kell használni. Nem lehet a munkavállalóra rábízni, hogy hol használja a sisakot.

[9] Az alperes ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását. Összességében nem vitatta, hogy nem volt alkalmas a létra a magasban végzett munkához, de előadta, hogy nem várható el, hogy az alperes minden munkavégzési helyre kimenjen és ellenőrizze a munkavégzést. Ugyanakkor a felperes közreható magatartása, hogy nem jelezte azt, hogy az eszköz nem megfelelő és mégis használta a munkavégzéshez. A létrák a utcai utcai telephelyen álltak rendelkezésre, mely a felperes számára köztudomású volt. A felperes nem először járt a baleset helyszínén, így tudomása kellett, hogy legyen arról, hogy milyen létra elérhető és nem tartotta szükségesnek azt, hogy egy biztonságosabb létrát a telephelyről magával vigyen. A felperes, mint szakember rendelkezett megfelelő kompetenciával annak eldöntésére, hogy milyen biztonságosnak minősíthető munkavégzési eszközt vigyen magával. A felperes nem használt sisakot, a magasban végzett munkánál köztudomású, hogy mindig szükséges munkavédelmi sisak.

Az elsőfokú bíróság döntése

[10] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetnek részben helyt adva kötelezte az alperest 8.000.000.- forint sérelemdíj és kamatai, 1.258.000.- forint gondozási díj és kamatai, 18.400.- forint közlekedési többletköltség, 23.000.- forint közlekedési kísérő többletköltsége, 840.000.- forint járadék, valamint 2023. január 1-től a felperes öregségi nyugdíj jogosultságának megállapításáig havi 14.000.- forint járadék megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[11] Az elsőfokú bíróság a határozat indokolásában utalt a 2017. február 13-án kelt munkabaleseti jegyzőkönyvben foglaltakra, melyben az alperes a baleset bekövetkeztének okaként a 26. kódszámot rögzítette, ami azt jelenti, hogy a munkaeszköz nem minősült megfelelőnek. Az alperes a peres eljárás során is elismerte a felelősségét abban a körben, hogy a felperes által használt létra a biztonságos munkavégzés követelményének nem felelt meg, ugyanakkor a felperesi közreható magatartásra is hivatkozott, nevezetesen arra, hogy a felperes nem jelezte azt, hogy az eszköz nem megfelelő és mégis ezt használta a munkavégzéshez (54.M.1060/2018/9. sz. jegyzőkönyv 3. oldal).

[12] Összességében az elsőfokú bíróság a felek egyező előadása és a munkabaleseti jegyzőkönyvben foglalt megállapítás alapján arra a következtetésre jutott, hogy a balesetet az okozta, hogy a létra a szerelési munka elvégzéséhez nem volt megfelelő. tanú5 és tanú6 tanúvallomásából megállapította, hogy a munkavégzés során használt létra a munkavégzés helyszínén, a munkavégzés helyszíne volt megtalálható. Azt a felperes és munkatársa biztonságosnak ítélték, a fokok stabilak voltak. A létrával az volt az egyetlen probléma, hogy a létra hossza nem volt megfelelő, a felperes a létra 2. fokán állt, erre csak akkor lehet felállni, ha a kapaszkodás lehetősége biztosított. Így a létra nem volt megfelelő a szereléshez. A munkavégzés helyszíne. egyedül ez a létrája volt, a utca1 utcai telephelyen volt hosszabb létra is.

[13] Az elsőfokú bíróság nem értékelte a felperes terhére azt, hogy a használt létra nem volt megfelelő az adott villanszerelési munka elvégzéséhez. tanú5 tanúvallomásából is megállapítható, hogy a felperes és a tanú számára is megfelelően tűnt a létra. Egyébiránt maga az alperes sem jelölte meg a munkabaleseti jegyzőkönyvben, hogy a létra miért volt alkalmatlan a munka elvégzésére. Így a felperestől sem volt elvárható, hogy egyértelműen felismerje, hogy a perbeli létra a konkrét villanszerelési munka elvégzésére alkalmatlan. Amennyiben a felperes fel is ismerte volna a létra munkavégzésre való alkalmatlanságát, a munkavégzési helyen más létra nem állt rendelkezésre, az pedig nem volt elvárható és nem is életszerű, hogy az egyébként rutinfeladatnak minősülő szerelési munka elvégzése céljából a felperes a munkavégzést mindaddig ne kezdje meg, amíg a XI. kerületi utca1 utcából a főváros XIX. kerületébe a létrát átszállítják. Hangsúlyozta az elsőfokú bíróság, hogy az alperes ellenőrzési körébe esett a munkaeszköz, azaz a létra perbeli munkára való alkalmasságának ellenőrzése, továbbá a munkavégzés helyszínén olyan létra biztosítása,

amely a magasban végzett munkához maradéktalanul megfelel. Ezeket a kötelezettségeket az alperes nem teljesítette, nem ellenőrizte, hogy milyen létrát használt a felperes és nem biztosította a megfelelő létrát a munkavégzés helyszínén.

[14] Az elsőfokú bíróság továbbá rögzítette, hogy a munkáltató ellenőrzési kötelezettsége kiterjedt a magasban történő munkavégzés esetén a védősisak használatára is. A tanúvallomások alapján kétséget kizáróan bizonyítást nyert, hogy a felperes rendelkezett a védősisak használatára vonatkozó ismeretekkel. Azonban ez nem elegendő, az alperes kötelessége lett volna a munkahelyen a munkavédelmi szabályok betartatása is. Utalt az elsőfokú bíróság tanú5 tanúvallomására, aki elmondta, hogy nem tud arra vonatkozóan nyilatkozni, hogy a balesetet megelőzően volt-e ellenőrzés sisak, illetve egyéb védőfelszerelés használata körében, a balesetet követően kéthetente történik ilyen ellenőrzés. Mindezekből az elsőfokú bíróság azt a következtetést vonta le, hogy a perbeli balesetet megelőzően a felperest nem ellenőrizték a sisak használata kapcsán (sem), nem követelték meg tőle, hogy a munkavédelmi oktatáson elhangzottaknak megfelelően a védősisakot viselje a magasban történő munkavégzés során. Az elsőfokú bíróság szerint emiatt a felperes közrehatása nem volt megállapítható, mivel az alperes a védőfelszerelés használatának ellenőrzésére vonatkozó kötelezettségének egyáltalán nem tett eleget. Ilyen esetben a sértetti közrehatás megállapítása kizárt. Ugyanis nem arról van szó, hogy esetenként ellenőrizték a felperest, figyelmeztették a védősisak használatára, aki azonban többszöri figyelmeztetés ellenére sem viselte a sisakot, hanem arról, hogy az alperes sem tartotta fontosnak, hogy a munkavédelmi szabály a gyakorlatban is érvényesüljön. Másrésztől azért sem találta megállapíthatónak a sértetti közrehatást, mert a szakértői vélemény megállapítása szerint csupán valószínűsíthető, hogy a munkavédelmi sisak szabályszerű viselése esetén az elszenvedett koponyaűri sérülések kevésbé lettek volna súlyosak, de ennek mértéke természettudományos módszerrel nem állapítható meg.

Fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[15] Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, kérve elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását oly módon, hogy a felperes vétkes közrehatásának jogkövetkezményeként a kármegosztás szabályait alkalmazva a kártérítés és a sérelemdíj összegét a másodfokú bíróság 50%-ra mérsékelje. Másodlagosan kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását új eljárásra és új határozat hozatalára. Hivatkozásképpen előadta, hogy az elsőfokú bíróság ítélete sérti a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 279. § (1) bekezdését, a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 167. § (2) bekezdését, továbbá a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 60-63. §-ában foglaltakat.

[16] Állította, hogy a felperes vétkes közrehatása egyrésztől a nem megfelelő eszköz megválasztása, másrésztől pedig a védősisak használatának elmulasztása kapcsán is jelentkezett.

[17] Előadta, hogy a tanúvallomások alapján megállapítható, hogy az alperes a munkavégzéshez szükséges létrával a utca1 utcai telephelyen rendelkezett, a felperes azonban nem sérelmezte és nem jelezte az alperes felé, hogy az általa használt létra nem alkalmas a feladat elvégzésére. A felperes ebből adódóan nem élt az Mt. 54. § (2) bekezdésében előírt azon lehetőségével, hogy megtagadja az utasítás végrehajtását arra hivatkozással, hogy a munka elvégzése életét, testi épségét súlyosan veszélyezteti. A felperesnek jelzéssel kellett volna élnie abban a tekintetben, hogy a feladat elvégzéséhez alkalmas eszköz álljon rendelkezésre, másrésről az adott feladat elvégzéséhez alkalmas eszközt a felperesnek magának, mint szakértelemmel rendelkező munkavállalónak meg kellett volna jelölnie. A munkáltató a feladat elvégzésére adott utasítást, nem pedig az eszköz használatára. Hangsúlyozta, hogy a Mvt. 60. § (1) bekezdés a) pontja előírja, hogy a munkavállaló köteles a rendelkezésére bocsátott munkaeszközt biztonságos állapotáról a tőle elvárható módon meggyőződni.

[18] Az alperes nem ért egyet az elsőfokú ítélet azon hivatkozásával, hogy nem értékelhető a felperes terhére az a körülmény, hogy nem jelezte azt, hogy a létra nem megfelelő a villanszerelési munka elvégzéséhez, mert tanú5 tanúvallomásából is megállapítható, hogy a felperes és a tanú számára is megfelelőnek tűnt a létra. A felperes ugyanis sokéves villanszerelői tapasztalattal rendelkező, gyakorlott személy, akitől nem volt idegen ez a munkafolyamat. Ebből adódóan az alperesi álláspont szerint az, hogy a felperes a munkafolyamat elvégzéséhez olyan létrát választ, amelynél a kapaszkodás lehetősége, ebből adódóan a szakszerű, biztonságos munkavégzés feltételei nem adóttak, teljességgel szakszerűtlen és életszerűtlen. A felperest e tekintetben súlyos gondatlanság terheli, pontosan tudnia kellett, hogy a számára kiadott feladat elvégzéséhez nem az arra alkalmas eszközt használja, könnyelműen bízott azonban a következmény elmaradásában.

[19] Az elsőfokú bíróság nem értékelte tanú6 tanúvallomását, melyben elmondta, hogy a létra állapotáról a munka megkezdése előtt meg kell győződni és a munkafolyamatot csak abban az esetben lehet megkezdeni, ha a problémát előtte orvosolták, ellenkező esetben másik létrát kell keresni, használni. Másik létra hiányában pedig nem kezdhető meg a munka. Ezzel egyező nyilatkozatot tett tanú4 tanú is, aki elmondta, hogy minden munkakezdésnél a villanszerelő ítélte meg, hogy melyik létrát válassza, vagy adott esetben állványt kérjen a feladat ellátásához. A létra a felperes másik munkavégzési helyén, a utca1 utcai telephelyen rendelkezésre állt, ez a felperes számára köztudomású volt. Minden nap a telephelyen történt a munka elosztása, a felperes azon eszközöket, melyekre a munkavégzés helyén szüksége volt, onnan vihette magával. A munkáltató minden esetben megköveteli a munkavállalótól, hogy a munkavégzéshez szükséges eszközt a munkafolyamat megkezdése előtt ellenőrizze, ha valami okból a létra nem megfelelő, azt jelezze a munkáltató számára. Az sem probléma, hogy ha másik objektumban áll rendelkezésre az eszköz. Mindezek alapján nem lehet megállapítani, hogy a felperes, aki már korábban is ugyanezen a létrán végezte el az adott rendőrkapitányságon a szerelési feladatait, tudatában volt annak, hogy a létra a munkavégzéséhez nem megfelelő, ezért vétkesség nem volt megállapítható a részéről.

[20] Elvárható lett volna a felperes részéről az, hogy felismerje, majd pedig jelezze, hogy a helyszínen lévő létra a munka elvégzéséhez nem alkalmas és az, hogy a nem sürgős munkát később a munka elvégzésére alkalmas eszközzel kezdje csak meg. Így az elsőfokú bíróság összességében a rendelkezésre álló bizonyítékokból helytelen következtetést vont le, amikor nem értékelte a felperes terhére azt a körülményt, hogy a felperes – az adott tapasztalat és képzettség birtokában – a munka elvégzéséhez nem megfelelő eszközt választott, annak alkalmatlanságát nem jelezte és ennek ellenére kezdte meg a munkafolyamatot.

[21] A védősisak használatával kapcsolatosan utalt tanú⁴, tanú⁵ és tanú⁶ tanúvallomásában foglaltakra, melyekből kétséget kizáróan bizonyítást nyert az, hogy a felperes a védősisak használatára vonatkozó ismeretekkel rendelkezett, ám annak nem tett eleget, így az elsőfokú ítélet sérti az Mvt. 60. §-át. tanú⁶ tanú előadta, hogy a munkaterületre személyesen is kijár ellenőrizni, hogy milyen körülmények között dolgoznak a munkavállalók, illetve olyan esetek is előfordulnak, hogy a technikusok jelzik, ha valamilyen problémát találnak a munkavállalók munkavégzésével összefüggésben munkavédelmi szempontból. Az alperesi álláspont szerint a rendelkezésre álló bizonyítékokból nem vonható le egyértelműen az a következtetés, hogy az alperes ne tett volna eleget a védőfelszerelés használatának ellenőrzésére vonatkozó kötelezettségének. Az alperes a felperes részére sisakot biztosított, amit azonban a felperes nem használt és munkavédelmi oktatáson részt vett, ezáltal tisztában kellett lennie, hogy a magasban történő munkavégzés során használni kell az egyéni védőeszközt. A felperes azon magatartása, hogy a magasban lévő villanszerelési munkát az arra nem alkalmas létrán védősisak használata nélkül végezte, a mindennapi élettapasztalatot kirívóan figyelmen kívül hagyó gondatlan munkavégzésként értékelendő. Így a vétkes közrehatás megállapítható.

[22] A hatályon kívül helyezés alapjául előadta, hogy a másodfokú eljárásban az ügy érdemében dönteni nem lehet, mert az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése az ügy érdemi eldöntésére kihatott és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges vagy nem ésszerű.

[23] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Hivatkozásképpen előadta, hogy a felperes nem volt vétkes a létra használatában, mert nem volt kijelölve a munka vezetője, így munkáltatói utasítás nem volt, a létra biztonságos és használható állapotban volt. Ezért a létra kiválasztásában a felperest felelősség nem terheli és a felperes már korábban is dolgozott ezen a létrán, az akkor a munkavégzéshez megfelelő volt. A felperestől nem volt elvárható, hogy megtagadja az ezen a létrán való munkavégzést és a utca1 utcai telephelyen kérje a hosszabb létrát. Ez a feladat a kijelölt munkavezetőnek lett volna a feladata és nem a felperesnek, aki nem volt a munka vezetője.

[24] A védősisak kapcsán előadta, hogy azt valóban nem használta a felperes, azért, mert nem volt kijelölve a munka vezetője, aki megkövetelte volna a védősisak használatát, illetve az alperes soha nem ellenőrizte és soha nem követelte meg a védősisak használatát.

[25] Az alperes a fellebbezés 7. oldalán maga is elismeri, hogy nem vonható le egyértelmű következtetés, hogy az alperes eleget tett volna a védőfelszerelés használatának ellenőrzésére vonatkozó kötelezettségének. Ez alperesi kötelezettség, amely alapján az alperes mentesülhetett volna a felelősség alól, illetőleg a felperesi vétkesség bizonyítható lett volna. A bírói gyakorlat szerint amennyiben a munkáltató eltér bizonyos magatartásokat, amelyek jogszabályellenesek is lehetnek, a munkavállaló vétkességének megállapítása kizárt.

[26] A hatályon kívül helyezés körében előadta, hogy az alperes egyáltalán nem jelölt meg lényeges szabálysértést, így a fellebbezés nem felel meg a Pp. 371. §-ában foglaltaknak és nem bírálható el.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[27] A fellebbezés – az alábbiak szerint – a közrehatás tekintetében részben alapos.

[28] A másodfokú bíróság a Pp. 370. § (1) bekezdésében szabályozott felülbírálati jogkörének korlátaira tekintettel nem érintette a nem fellebbezett elutasított ítéleti rendelkezéseket.

[29] A nem vitatott tényállás alapján a munkahelyi baleset oka az volt, hogy a felperes a konkrét villanyszerelési munkához nem megfelelő létrát használt, azon a kapaszkodás nem volt biztosított. Az alperes kártérítési felelőssége fennálltát nem vitatta, de a felperes vétkes közrehatására tekintettel kérte kármegosztás alkalmazását.

[30] A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 2.§ (3) bekezdése, 83.§ (1) bekezdése folytán alkalmazandó Mt. 167. § (1)-(2) bekezdései szerint a munkáltató a munkavállaló teljes kárát köteles megtéríteni. Nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amelyet a munkavállaló vétkes magatartása okozott, vagy amely abból származott, hogy a munkavállaló kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget. A kármegosztás alkalmazásához az alperesnek kellett bizonyítania a felperes vétkességét és azt, hogy magatartásával okozati összefüggésben keletkezett a kár, vagy annak valamely része.

[31] Az alperes fellebbezésében megalapozatlanul állította, hogy a nem megfelelő létra megválasztása miatt a felperes vétkesen közrehatott az okozott kárban. A felperes vétkes közrehatása két okból sem állapítható meg: egyrésztől azért, mert az alperes nem bizonyította, hogy a felperesnek tudnia kellett volna, hogy a létra nem megfelelő a munka elvégzéséhez, másrésztől azért, mert a megfelelő munkaeszköz megválasztása és biztosítása – figyelemmel

az Mvt. 40.§ (1) bekezdésére és az 54.§ (7) bekezdés c) pontjára is – nem a felperes, hanem az alperesi munkáltató kötelessége, aki utasítási, ellenőrzési kötelezettségének nem tett eleget a létrahasználat vonatkozásában.

[32] Az Mt. 51.§ (2) bekezdés b) pontja szerint a munkáltató köteles a munkavállaló részére a munkavégzéshez szükséges feltételeket – eltérő megállapodás hiányában – biztosítani. Az Mt. 51. § (4) bekezdése kógens rendelkezése szerint a munkáltató biztosítja az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeit. Az Mt. 57. § (1) bekezdése alapján e rendelkezéstől eltérni nem lehet. Ennek megfelelően az Mvt. 2. § (2) bekezdése szerint a munkáltató felelős az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósításáért. A munkavállalók munkavédelmi kötelezettségei nem érintik a munkáltató felelősségét. A (3) bekezdés szerint az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményei megvalósításának módját – a jogszabályok és a szabványok keretein belül – a munkáltató határozza meg. Az Mvt. 40. § (1) bekezdése szerint a munkafolyamatot, a technológiát, a munkaeszközt, az anyagot úgy kell megválasztani, hogy az sem a munkavállalók, sem a munkavégzés hatókörében tartózkodók egészségét és biztonságát ne veszélyeztesse. Az Mvt. 54.§ (7) c) pontja szerint az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében a munkáltató köteles a munkavégzés körülményeihez igazodó, illetve az azzal összefüggő veszélyek figyelembevételével megfelelő munkaeszközöket biztosítani a munkavállalók részére.

[33] Az elsőfokú bíróság helyesen mérlegelte, hogy a munkavégzés helyén, a munkavégzés helyszíne egyetlen egy létra állt rendelkezésre a munkák elvégzésére, melyet egyébiránt a helyismerettel rendelkező gondnokság választott ki. A felperes ugyanezen a helyszínen azonos munkát végzett 2017. január 9-én is, ugyanezzel a létrával. Ezen munkavégzési helyszínen a baleset követően került beszerzésre a keretes létra, a felperes nem cáfolta előadása szerint a korábbi létra használatát az alperes megtiltotta. Helyesen utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy maga a baleseti jegyzőkönyv és a felek egyező előadása alapján megállapítható volt, hogy a baleset oka a munkaeszköz nem megfelelő volta volt és azt a kivizsgálási jegyzőkönyv is rögzítette, hogy ezt a létrát már korábban is használták hasonló munkához.

[34] A baleset nem azért következett be, mert a felperes a létrát nem vizsgálta meg. A munkaeszközök és használatuk biztonsági és egészségügyi követelményeinek minimális szintjéről szóló 10/2016. (IV. 5.) NGM rendelet 58. § (6) bekezdése előírja, hogy a létrát a használat megkezdése előtt szemrevételezéssel ellenőrizni kell, sérült, deformálódott, hiányos létra nem használható. A szemrevételezés a perbeli esetben megtörtént, de nem a létra sérülése, deformálódása miatt következett be a baleset, erre utaló adat nincs és azt a felek sem állították. Ezzel szemben a baleset oka az volt, hogy a helyszínen rendelkezésre álló, de kialakításában nem megfelelő létrát használtak a munkavállalók a feladat elvégzéséhez, azon a kapaszkodás nem volt biztosított. Ez azonban nem egy egyedi eset volt, hanem a rendőrkapitányságon felmerülő villanszerelési munkálatokhoz a munkavállalók (nemcsak a felperes) mindig ezt a létrát használták. Az alperes a munkabaleseti jegyzőkönyvben a baleset okaként maga is a munkaeszköz nem megfelelőségét jelölte meg, míg a hasonló balesetek megelőzéséhez szükséges intézkedésként – egyebek mellett – a megfelelő munkaeszköz biztosítását írta elő. Ez ellentétben áll perbeli előadásával. A kivizsgálási jegyzőkönyv

tartalmazza, hogy a létrát már korábban is használták hasonló munkákhoz, illetőleg a felperes és társa önállóan végezték a munkájukat, a helyszínen nem volt jelen a munkahelyi vezetőjük.

[35] Az alperes kártérítési határozata a felperes terhére róta, hogy vezetőjének nem jelezte, hogy az általa használt eszköz erre a típusú, ilyen magasban elvégzendő munkára nem alkalmas és az alperes a perben is ezt az álláspontot képviselte. Az alperes helyesen hivatkozott a 10/2016. (IV. 5.) NGM rendelet 3. §-ára, ám ebből helytelen következtetést vont le. A 3. § szerint a munkáltató köteles a munkavállaló munkavégzéséhez olyan munkaeszközt rendelkezésre bocsátani, amely kialakításában, felépítésében és az alkalmazott védelmi megoldások tekintetében megfelel a munkavédelemre vonatkozó szabályoknak, és alkalmas az adott munkahelyi körülmények között az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos használatra. A helyszínen lévő létra felépítésében erre nem volt alkalmas, mégis a munkavállalók rendszeresen ezt használták a munkavégzéshez, mivel ez állt rendelkezésre az adott telephelyen. A becsatolt munkajegyek mind alátámasztják, hogy a felperes a munkavégzés helyszíne a villanszerelési munkákat rendszeresen ezzel a létrával végezte. Önmagában az, hogy a utca1. utcai telephelyen lett volna megfelelő létra, relevanciával nem bír, mert helytállóan hivatkozott arra az alperes, hogy a felperes munkahelyi felettese nem ellenőrizte a felperes munkavégzését, nem utasította ezen utca1. utcai létra alkalmazására a munkavégzés helyszíne.. végzett munkák tekintetében, egyáltalán nem is észlelte, hogy az alperes által a munkavégzéshez beszerzett, telephelyen lévő és a villanszerelési munkákhoz rendszeresen használt létra nem alkalmas a megközelítőleg 4 méter magasságban történő villanszerelési munkához. Így sérült az NGM rendelet 58. § (3), (5) bekezdése, mely szerint a munkaszintek megközelítését lehetővé tevő létrát úgy kell megválasztani és elhelyezni, hogy az egyéb kapaszkodási lehetőség hiányában legalább 1 méterre nyúljon ki az elérendő munkaszint fölé. A létrát úgy kell használni, hogy a kapaszkodás és a biztonságos állás lehetősége mindenkor biztosított legyen.

[36] Az elsőfokú eljárásban az alperes ugyancsak hivatkozott az NGM rendelet 55.§ (1) bekezdésére (ellenkérelem), mely szerint magasban lévő munkahelyen, ahol ideiglenesen végeznek munkát, és a munka elvégzéséhez szükséges biztonságos és ergonómiai feltételeket kielégítő munka- vagy tartózkodási területet nem lehet biztosítani, olyan eszközt kell a munkavállaló rendelkezésére bocsátani, amely megfelel az elvégzendő munka jellegének, az előre látható igénybevételnek és lehetővé teszi a veszélytelen közlekedést. A (2) bekezdés szerint az (1) bekezdésben meghatározott kötelezettség teljesítése során az egyéni védelem alkalmazásával szemben elsősorban kollektív műszaki védelmet kell biztosítani. Ez a kockázatok megelőzésére és kiküszöbölésére alkalmas berendezés megválasztásával, használatával, a használatra vonatkozó speciális képzéssel, a berendezés meghatározott időszakonkénti kiegészítő vizsgálatával történhet.

[37] Az elsőfokú bíróság az 54.M.1060/2018/9. számú tárgyalási jegyzőkönyvben részletes és helytálló bizonyítási kioktatást adott, mely szerint az oktatás meglétét az alperesnek kell bizonyítania. Azt is az alperesnek kell bizonyítania, hogy az alperes megfelelő létrát biztosított, azonban azt a felperes figyelmeztetés ellenére nem használta. Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a megfelelő munkaeszköz biztosítása vonatkozásában az alperes a rá háruló bizonyítási kötelezettségnek nem tette eleget.

[38] Az Mvt. 55. § (1) bekezdés szerint a munkáltatónak oktatás keretében gondoskodnia kell arról, hogy a munkavállaló

a) munkába álláskor,

b) munkahely vagy munkakör megváltozásakor, valamint az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek változásakor,

c) munkaeszköz átalakításakor vagy új munkaeszköz üzembe helyezésekor,

d) új technológia bevezetésekor

elsajátítsa és a foglalkoztatás teljes időtartama alatt rendelkezzen az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés elméleti és gyakorlati ismereteivel, megismerje a szükséges szabályokat, utasításokat és információkat. Az oktatás elvégzését a tematika megjelölésével és a résztvevők aláírásával ellátva írásban kell rögzíteni.

[39] Az elsőfokú bíróság az 54.M.1060/2018/9. számú tárgyalási jegyzőkönyvben arra is felhívta az alperest, hogy csatolja az oktatás tematikáját, és arra is, hogy nyilatkozzon, hogy a létrahasználatot az alperes milyen rendszerességgel és hogyan ellenőrizte, valamint, hogy a munkavédelmi sisak használatát ki és milyen formában ellenőrizte. Az elsőfokú bíróság a 14. számú tárgyalási jegyzőkönyvben ismételten tájékoztatta az alperest, hogy igazolnia kell a munkavédelmi oktatás tartalmát. Az alperes a fenti kötelezéseknek nem tett eleget, oktatási tematikát nem, csak az állománygyűlésekről szóló emlékeztetőt és munkavédelmi oktatási segédanyagot csatolt, ez azonban nem azonosítható a tematikával. Az állománygyűlésekről szóló emlékeztető mindösszesen azt tartalmazza, hogy munkavédelmi oktatás történt a munkaterületen való viselkedésről. Egyébiránt tanú6 tanúvallomásában elmondta, hogy a 2017. januárjában megtartott munkavédelmi oktatás szűkített körű volt, a téli körülmények miatt került elrendelésre. A Pp. 522. § (1) bekezdés a) pontja szerint munkaügyi perben a munkáltatónak kell bizonyítania a kollektív szerződés, az igény elbírálásához szükséges belső szabályzatok, utasítások és a jogvita eldöntéséhez szükséges, a munkáltató működési körében keletkezett okiratok tartalmát.

[40] Megjegyzendő, hogy az oktatási segédanyag sem felel meg a törvény rendelkezéseinek, mert mindösszesen azt tartalmazza, hogy „a munkaszintek megközelítését lehetővé tevő létrát úgy kell megválasztani és elhelyezni, hogy az elegendő magasságban nyúljon ki az elérendő munkaszint fölé és ezzel lehetővé tegye a biztonságos kapaszkodást, kivéve, ha a munkaszintre történő fellépéshez szükséges biztonságot másként valósították meg”. Ezen túl az oktatási anyag még azt tartalmazza, hogy a kétágú létra felső fokára csak akkor szabad ráállni, ha a biztos állás megvalósítható, illetőleg kitolt helyzetű hosszabbító tagjának utolsó 4 fokára tilos ráállni, ez azonban nem a perbeli esetben irányadó rendelkezés. Mindezekből megállapítható, hogy az alperes elmulasztotta a felperes megfelelő oktatását és munkavégzése irányítását arra nézve, hogy pontosan milyen létra használható a munkavégzés helyszíne a villanszereléshez, nem adta meg a szükséges utasítást és egyáltalán nem ellenőrizte a felperes munkavégzését.

[41] Az alperesnek teljesen általános tényelőadása volt (2019. június 3-i beadvány) arra nézve, hogy a munkafeladat végrehajtásának alkalmankénti ellenőrzése kapcsán a munkafeladatot ellenőrző – amennyiben a munkavédelmi előírások megszegését észleli – a munkát végző felszólítja az előírások betartására. („a munkafeladatot ellenőrző személy az esetlegesen helytelen létrahasználatra, balesetveszélyes munkavégzésre felhívja a dolgozók figyelmét, amennyiben a helyszínen ilyet észlel”). Mindezekből megállapítható, hogy a felperesnek volt munkahelyi felettese, ám az rendszeres ellenőrzési kötelezettségének nem tett eleget. Maga tanú4, a felperes közvetlen munkahelyi vezetője, a művezető is úgy nyilatkozott tanúvallomásában, hogy a létra alkalmas lett volna a feladat elvégzésére, tehát a lámpacserére, ha nem szédül meg a felperes, ugyanerről a létráról a felperes már több esetben cserélt lámpatestet. Arra a kérdésre, hogy a perbeli napon milyen eligazítás történt, mi hangzott el, úgy nyilatkozott, hogy „ez már egy régi történet, de minden valószínűség szerint érkezett hibabejelentés és a hibabejelentés nyomán ment ki a felperes a helyszínre, hogy elhárítsa azt”. Elmondta azt is, hogy a gondnoksági csoport vette meg a létrát, az ő ellenőrzési kötelezettsége a létrák tekintetében a utca l utcai telephelyen elhelyezett létráknál érvényesült.

[42] tanú5 tanúvallomásában ugyancsak elmondta, hogy a balesettel érintett létrával korábban is dolgoztak mindenfajta probléma nélkül. A baleset napján is biztonságosnak ítélték a létrát, szemmel láthatóan ugyanis minden stimmelt vele, a fokok stabilak voltak. Amikor a létra használatával kapcsolatos munkavédelmi oktatáson elhangzottakra kérdezett rá a felperesi jogi képviselő, akkor a kapaszkodásra és a létra megfelelő hosszára vonatkozó szabály nem hangzott el. tanú6 tanú is elmondta, hogy a munkavégzés helyszíne. ez az egyetlen létrája volt.

[43] Az Mvt. 54.§ (7) bekezdés a)-b) pontjai azt is előírják, hogy az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében a munkáltató köteles a szükséges utasításokat és tájékoztatást a munkavégzést megelőzően a munkavállalónak megadni, rendszeresen meggyőződni arról, hogy a munkakörülmények megfelelnek-e a követelményeknek, a munkavállalók ismerik, illetve megtartják-e a rájuk vonatkozó rendelkezéseket. Az alperes fellebbezésében alaptalanul hivatkozott arra, hogy a munkáltató mindösszesen a feladat elvégzésére adott utasítást, a munkavégzés elvégzéséhez szükséges eszközt a felperesnek kellett kiválasztania. A munkavégzés alapvetően önálló munkavégzés, ahol az utasítási jog a munkavégzés minden fázisára kiterjed, nemcsak a feladat meghatározására.

[44] Mindezekből megállapíthatóan a felperes nem kapta meg a szükséges tájékoztatást és irányítást a munkavégzéshez azt megelőzően, eligazítás nem történt, az NGM rendelet 55.§ (2) bekezdése szerinti alkalmas berendezés nem került megválasztásra, a felperes a létrahasználatban kapcsolatban megfelelő képzésben, oktatásban sem részesült. A létra nem megfelelő voltát sem a felperes, sem más munkavállalók, de a felperes közvetlen munkahelyi felettese és az alperes sem észlelte, így helytállóan jutott arra az álláspontra az elsőfokú bíróság, hogy az alperes nem bizonyította a felperes vétkességét, azt, hogy a felperestől elvárható lett volna, hogy felismerje a létra munkavégzésre való alkalmatlanságát. Már csak azért sem alapos az alperes védekezése, hiszen a helyszínen kizárólagosan állt rendelkezésre olyan létra, ami az adott helyszínen történő feladat elvégzéséhez nem volt megfelelő. Helytállóan értékelte az elsőfokú bíróság az ésszerűséget és életszerűséget a más

telephelyen rendelkezésre álló létrák vonatkozásában, az Mt. 54.§ (2) bekezdésében meghatározott utasítás megtagadása pedig jog, nem kötelezettség. Az a körülmény, hogy biztonságos munkaeszköz a munkavégzés helyszínén nem állt rendelkezésre, az alperes terhére róható, mivel a megfelelő munkaeszköz biztosítására az Mvt. 2. § (2) bekezdésének általános és az Mvt. 54.§ (7) bekezdés c) pontjának különös rendelkezése szerint az alperes volt köteles.

[45] Részben megalapozott a fellebbezés a munkavédelmi sisak tekintetében. A bírói gyakorlat szerint a munkáltatót terheli annak bizonyítása, hogy a munkavállaló vétkes közrehatása eredményezte a kárt, ennek hiányában a munkáltatót szintén teljes kárfelelősség terheli (EBH1999. 55.). Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes ellenőrzési kötelezettségének egyáltalán nem tett eleget a munkavédelmi sisak használata tekintetében és helytállóan értékelte ezzel kapcsolatosan a rendelkezésre álló bizonyítékokat, tanúvallomásokat. E vonatkozásban is irányadó jelen ítélet [41] bekezdésében rögzítettek. tanú5 tanúvallomásában elmondta, hogy bár a magasban történt munkavégzés kapcsán minden oktatáson elhangzik a védősisak kötelező használata, sisakot akkor használtak, amikor szükséges és nem tudott arra nézve nyilatkozni, hogy az alperes szolt volna bármikor is, hogy sisakot kell viselni. tanú6 tanúvallomása sem alkalmas az ellenőrzési kötelezettség teljesítésének igazolására. A tanú vallomása, mely szerint „adott esetben a munkaterületre is kijárok és látom, hogy a dolgozók milyen körülmények között dolgoznak” ugyanolyan általános, konkrétumok nélküli volt, mint az alperes tényelőadása. A bírói gyakorlat egyértelmű a tekintetben, hogy a védőeszköz használatát a munkáltató folyamatosan köteles ellenőrizni (BH2000.518.). Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy a biztonságos munkavégzés feltételeinek biztosításához nem elegendő önmagában a munkavédelmi oktatás és a kockázatértékelés megléte, mert a munkáltatónak a munkavégzés folyamatában is meg kell győződnie arról, hogy a munkavállaló elsajátította a biztonságos munkavégzésre irányadó szabályokat, azokat betartja, és megfelelően alkalmazza.

[46] Az Mvt. 42. §-ának b) pontja előírja, hogy a veszélyforrások ellen védelmet nyújtó egyéni védőeszközöket meg kell határozni, azokkal a munkavállalókat el kell látni, rendeltetésszerű használatukra a munkavállalót ki kell oktatni és az egyéni védőeszközök rendeltetésszerű használatát meg kell követelni. Ez utóbbi kötelezettségét egyértelműen elmulasztotta az alperes, melyet helytállóan állapított meg az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével.

[47] Ugyanakkor a másodfokú bíróság szerint az egyéni védőeszköz használata a munkavállaló és a munkáltató közös felelőssége. Az Mvt. 6. §-a szerint a munkáltatóknak és a munkavállalóknak, valamint az állami szerveknek e törvényben és a munkavédelemre vonatkozó más szabályokban meghatározott jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése során együtt kell működniük. Az Mvt. 60. § (1) bekezdése előírja, hogy a munkavállaló csak a biztonságos munkavégzésre alkalmas állapotban, a munkavédelemre vonatkozó szabályok, utasítások megtartásával, a munkavédelmi oktatásnak megfelelően végezhet munkát. A munkavállaló köteles munkatársaival együttműködni, és munkáját úgy végezni, hogy ez saját vagy más egészségét és testi épségét ne veszélyeztesse. Így különösen köteles az egyéni védőeszközt rendeltetésének megfelelően használni és a tőle elvárható tisztításáról

gondoskodni (b) pont), a munkája biztonságos elvégzéséhez szükséges ismereteket elsajátítani és azokat a munkavégzés során alkalmazni (e) pont).

[48] A tanúk azt egyezően adták elő, hogy minden oktatáson elhangzott, hogy a magasban lévő munkavégzés esetén kötelező a munkavédelmi sisak használata, ezt a munkavédelmi oktatás segédanyaga is előírja és helytállóan hivatkozott az alperes arra is, hogy ez az általános élettapasztalatnak is megfelelő magatartás, különösen figyelembe véve, hogy a felperes több éve villanyszerelőként dolgozik, és négy méter magasan végezte a munkáját. Az elsőfokú bíróság maga is megállapította ítélete indokolásában, hogy a tanúvallomások alapján kétséget kizáróan bizonyítást nyert, hogy a felperes rendelkezett a védősisak használatára vonatkozó ismeretekkel, ennek azonban arra tekintettel nem tulajdonított jelentőséget, mert egyrészt az alperes egyáltalán nem tett eleget a munkavédelmi sisak ellenőrzésére vonatkozó kötelezettségének, másrészt a szakértői vélemény alapján a közrehatás mértékét sem találta bizonyítottnak. A másodfokú bíróság nem értett egyet az elsőfokú bírósággal abban, hogy a felperes munkavédelmi szabályszegése nem releváns akkor, ha az alperes nem tesz eleget az ellenőrzési kötelezettségnek, azaz ő is munkavédelmi szabályszegést követ el. Ezzel ellentétes mind a jogszabály, mind a bírói gyakorlat: a Kúria az Mfv. I. 10.058/2019/7. számú határozatban megállapította, hogy 50-50%-os kármegosztásnak van helye abban az esetben, amikor a munkáltató a munkavállalót nem részesítette balesetvédelmi oktatásban, a munkavállaló pedig elmulasztotta ellenőrzési kötelezettségét a rakomány biztonságos rögzítésekor. Ugyancsak kármegosztást alkalmazott a Kúria az Mfv.10.162/2014/1. számú ügyben, holott ott az alperes a munkavédelmi oktatás megtörténtét sem tudta bizonyítani.

[49] A perben lefolytatott bizonyítás során megállapítható volt, hogy az alperes a munkavédelmi sisak használatára vonatkozó oktatást biztosította és munkavédelmi sisak is rendelkezésre állt, de azt a felperes nem használta. Ez attól függetlenül vétkes kötelezettségzegés, munkavédelmi szabályszegés, hogy az alperes is munkavédelmi szabályszegést követett el.

[50] A munkáltató egészségkárosodásért fennálló kártérítési felelősségének egyes kérdéseiről szóló kúriai joggyakorlat elemző csoport összefoglaló véleménye is utal arra, hogy a mindennapi élettapasztalattal kirívóan ellentétes magatartást értékelni kell a kármegosztásnál. Az ítélezési gyakorlat egységesen alkalmazza a károsult vétkes közrehatásának megállapítását a mindennapi élettapasztalatot kirívóan figyelmen kívül hagyó gondatlan munkavégzésre tekintettel (BH2005.192., EBH2004.1154., BH2014.344.).

[51] Ugyancsak nem értett egyet a másodfokú bíróság azzal az ítéleti megállapítással, hogy a közrehatás nem bizonyított, tekintettel arra, hogy az igazságügyi szakértői vélemény szerint csak valószínűsíthető, hogy munkavédelmi sisak szabályszerű viselése esetén az elszenvedett koponyaüri sérülések kevésbé lettek volna súlyosak. A perben az alperesnek kellett bizonyítania a felperesi közrehatást és annak mértékét is. A másodfokú bíróság a Pp. Pp. 369.§ (4) bekezdése és a 370.§ (4) bekezdése szerinti anyagi pervezetés körében tájékoztatta a feleket arról, hogy a perben született szakértői vélemény azon

megállapítása, hogy „figyelemmel arra, hogy a balesetet követő gyógyintézeti felvételnél a hajas fejbőrben jobb oldalon a falcsonti (halántékcsonthi) területen (un. kalapkarima feletti terület) kb. 6 cm-es zúzott sebet észleltek, így – orvosszakértői szempontból – valószínűsíthető, hogy munkavédelmi sisak szabályszerű viselése esetén az elszenvedett koponyaűri sérülések kevésbé lettek volna súlyosak”, nem egyértelmű, homályos. Szükséges az igazságügyi szakértői vélemény kiegészítése és a szakértők másodfokú tárgyaláson való meghallgatása arra nézve, hogy a bizonyosság milyen szintjén határozható meg az összefüggés mely sérülésekkel. E körben a másodfokú bíróság az alperes indítványára a hiányzó bizonyítást lefolytatta és meghallgatta az igazságügyi orvosszakértőt az 1.Mf.31.108/2023/7. számú végzésben foglalt kérdésekre.

[52] Az igazságügyi orvosszakértő többször is megerősítette a tárgyaláson, hogy az bizonyossággal megállapítható, egyértelmű, hogy enyhébb lett volna a sérülés, hogy ha a felperes védősisakot használt volna. Az is biztosan megállapítható, hogy repesztett sérülés nem alakult volna ki, hogy ha a sisak a felperesen van. Teljes bizonyossággal azonban nem állítható az, hogy sisak viselése esetén ilyen mértékű koponyasérülés nem jött volna létre és elegendő lett volna egy konzervatív kezelés, azaz műtét nélküli kezelés a felperes esetében. Az 50% körüli valószínűség az, amely megállapítható.

[53] Az 1/2018. (VI. 25.) KMK vélemény KMK és az Mt. 167.§ (2) bekezdése is rögzíti: a munkáltató nem felel azért a kárért, amely a munkavállaló vétkes magatartásának (közrehatásának) következménye. A kármegosztás arányát a munkáltató vétkesség nélküli felelőssége mellett is megállapítható vétkessége és a munkavállaló vétkességének aránya határozza meg. A munkajogi bírói gyakorlat következetes a tekintetben, hogy a kármegosztás arányát a munkavállaló vétkes közrehatása, ennek kisebb vagy nagyobb súlya alapján kell meghatározni. A munkavállaló terhére csak az ő vétkes magatartásával összefüggő kár értékelhető. Fel kell tárni, hogy a munkáltató vétkes magatartása mennyiben járult hozzá a kár bekövetkezéséhez. A fenntartandó ítélkezési gyakorlat a kármegosztás arányának kialakításakor a munkáltató vétkesség nélküli felelősségét értékeli kiinduló pontként, ennek nyomatakát fokozza a munkáltató vétkessége; ezeket kell egybevetni a munkavállaló vétkes közrehatásával (BH2009.123., Mfv.VIII.10.093/2022/5.). A kármegosztás tehát aszerint alakul, hogy a munkáltatót terheli-e vétkesség, továbbá, hogy ez milyen arányban áll a munkavállaló vétkességével (EBH2004. 1058.).

[54] A bírói gyakorlat abban is egységes, hogy ha az orvos szakértő szerint az állapot-rosszabbodás mértéke pontosan nem megállapítható, ez a munkáltató felelősségét nem zárja ki, a közrehatás mértékét mérlegeléssel kell megállapítani (EBH2008. 1803.)

[55] A másodfokú bíróság figyelemmel arra, hogy a felperes munkavédelmi sisakot nem viselte és ezzel összefüggésben igazolt az, hogy védősisak alkalmazása esetén enyhébb lett volna a sérülés, az alperes pedig nem biztosított megfelelő munkaeszközt, nem adta meg a munkavégzéshez szükséges tájékoztatást és irányítást, nem ellenőrizte sem a munkavégzést, sem a védősisak használatát, 15%-85%-os kármegosztást alkalmazott az alperesre terhesebben, és ezzel csökkentette a kártérítés címén megítélt összegeket.

[56] Hosszabb ideje következetes a bírói gyakorlat abban, hogy a nem vagyoni kártérítés, illetve a sérelemdíj tekintetében az ítélkezési gyakorlat nem alkalmaz kármegosztást, hanem az eset összes körülményének mérlegelésével állapítja meg a nem vagyoni hátrány kompenzálására alkalmas összeget (BH2006. 96.). A másodfokú bíróság a sérelemdíj összegét kismértékben mérsékelte figyelemmel a felperesi közrehatásra és az alperes által korábban megállapított sérelemdíj összegére. Az elsőfokú bíróság által a sérelemdíj körében tett egyéb, helytálló megállapításait maga is osztotta.

[57] A hatályon kívül helyezés alapjául szolgáló, az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértést az alperes fellebbezésében nem jelölt meg és ilyet a másodfokú bíróság sem észlelt.

[58] Az elsőfokú pertárgyértékhez képest a 15%-os mérséklés a pernyertesség-pervesztesség közel egyenlő arányát az elsőfokú eljárásban nem változtatta meg, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 83.§ (2) bekezdésének alkalmazásával a perköltség, valamint a tanú- és szakértői díj tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[59] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és a kárigények tekintetében 15%-os kármegosztást alkalmazott, a sérelemdíj tekintetében pedig annak összegét az eset összes körülménye alapján alacsonyabb összegben határozta meg.

Záró rész

[60] A nagyjából sikertelenül fellebbező alperes a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján köteles a nagyjából pernyertes felperes másodfokú perköltségének megfizetésére, melynek összege a peresztesség-pernyerteség (85%-15%) arányán és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésén alapul.

[61] Az alperes személyes illetékmentes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdése alapján, a felperes munkavállalói költségkezdményre jogosult, ezért a le nem rótt fellebbezési illetéket a Pp. 95. § (1) bekezdése alapján a Magyar Állam viseli. A fellebbezési illeték összege az Itv. 46. § (1) bekezdésén alapul.

[62] Az alperes a pervesztesség arányában köteles a másodfokú eljárásban felmerült szakértői díj megfizetésére, a felperes költségmentességére tekintettel azt helyette a Magyar Állam viseli.

[63] A fellebbezés lehetőségét a Pp. 365. § (2) bekezdése kizárja.

Budapest, 2023. november 21.

dr. Vajas Sándor s.k.
dr. Kovács Edit s.k.
a tanács elnöke
bíró

dr. Kulisity Mária s.k.

előadó bíró